

LIITE 1

Kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ennaltaehkäisy ja ongelmatilanteisiin puuttuminen Sipoon perusopetuksen ala- ja yläkouluissa sekä lukioissa

LAINSÄÄDÄNTÖ

Opetukseen osallistuvalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Opetuksen järjestäjän tulee hyväksyä järjestyssäännöt tai antaa muut koulussa tai muussa opetuksen järjestämispaikassa sovellettavat järjestysmääräykset, joilla edistetään koulun sisäistä järjestystä, opiskelun esteetöntä sujumista sekä koulu yhteisön turvallisuutta ja viihtyisyyttä.

Koulun opettajan tai rehtorin tulee ilmoittaa tietoonsa tulleesta oppimisympäristössä tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta niistä epäillyn ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle. (Perusopetuslaki 29 §)

Oppilaan on suoritettava tehtävänsä tunnollisesti ja käyttäytyttävä asiallisesti. Oppilaan on käyttäytyttävä muita kiusaamatta ja syrjimättä sekä toimittava siten, ettei hän vaaranna muiden oppilaiden, koulu yhteisön tai opiskelu ympäristön turvallisuutta tai terveyttä. (PoL 35 §)

Aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuvalla lapsella on oikeus turvalliseen toimintaympäristöön. (PoL 48d §)

Opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskelu ympäristöön. Koulutuksen järjestäjän tulee suojata opiskelijaa kiusaamiselta, väkivallalta ja häirinnältä.

Koulutuksen järjestäjän tulee hyväksyä järjestyssäännöt tai antaa muut oppilaitoksessa sovellettavat järjestysmääräykset, joilla edistetään sisäistä järjestystä, opiskelun esteetöntä sujumista sekä oppilaitos yhteisön turvallisuutta ja viihtyisyyttä.

Opettajan tai rehtorin tulee ilmoittaa tietoonsa tulleesta oppimisympäristössä tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta niistä epäillyn ja niiden kohteena olevan opiskelijan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle. (Lukiolaki 40 §)

Opiskelijan on suoritettava tehtävänsä tunnollisesti ja käyttäytyttävä asiallisesti. Opiskelijan on käyttäytyttävä muita kiusaamatta ja syrjimättä sekä toimittava siten, ettei hän vaaranna muiden opiskelijoiden, oppilaitos yhteisön tai opiskelu ympäristön turvallisuutta tai terveyttä lukiolaki 30§

Opetussuunnitelman mukaisella ja koulutuksen järjestäjän opiskelu huollolla tarkoitetaan perusopetus laissa tarkoitetun opetuksen järjestäjän ja lukiolaissa tarkoitetun koulutuksen järjestäjän hyväksymän opetussuunnitelman mukaista tai koulutuksen järjestäjän ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 99 §:n 1 momentin mukaisesti päättämään toimintaa, jonka avulla tuetaan yhteisöllistä ja yksilöllistä hyvinvointia sekä terveellisen ja turvallisen oppimisympäristön syntyä, edistetään mielenterveyttä ja ehkäistään syrjäytymistä sekä edistetään oppilaitos yhteisön hyvinvointia. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 6 §)

Koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että opiskelu huollon toteuttamista, arviointia ja kehittämistä varten opiskelu huoltosuunnitelmassa on oppilaitoskohtaisesti seuraavat tiedot:

suunnitelma opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä toimenpiteet opiskelijoiden terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi 6 §:n mukaisesti.

Suunnitelma on laadittava yhteistyössä oppilaitosten henkilöstön, opiskeluhuoltopalvelujen, opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 13 §)

Oppilaalla ja opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Kouluissa ja oppilaitoksissa tulee huolehtia fyysisen turvallisuuden lisäksi lapsen ja nuoren psyykkisestä ja sosiaalisesta turvallisuudesta. Turvallisen opiskeluympäristön luominen ja oppilaiden hyvinvoinnista huolehtiminen on yhteinen tehtävä, joka kuuluu kaikille koulu yhteisön aikuisille, osana arjen työtä. Kiusaamista, väkivaltaa, rasismia tai muuta syrjintää ei hyväksytä ja epäasialliseen käytökseen puututaan johdonmukaisesti. Oppilailla ja opiskelijoilla on velvollisuus käyttäytyä asiallisesti.

SUUNNITELMAT OPPILAIKEN SUOJAAMISEKSI KIUSAAMISELTA, VÄKIVALLALTA JA HÄIRINNÄLTÄ

Koulut tekevät suunnitelmat oppilaiden suojaamiseksi kiusaamiselta, väkivallalta ja häirinnältä kunnan yhteiselle suunnitelmapohjalle (lukuvuosisuunnitelman liite), käyttäen alla olevaa rakennetta:

Koulun järjestyssäännöt

Kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäiseminen ja siihen puuttuminen

Kiusaamisen/väkivallan/häirinnän käsittely yksilö-, ryhmä- ja koko yhteisön tasolla

Kiusaamistapaukset hoidetaan Kiva Koulu - toimintamallin mukaisesti

Huoltajille voidaan kertoa, ketkä ovat olleet kiusaamistilanteen osapuolia ja asiassa mahdollisesti annetut seuraamukset. Kiusaamista tapahtuu myös vapaa-ajalla ja erityisesti verkossa tapahtuvan kiusaamisen osalta on haastavaa määrittää, milloin kiusaaminen tapahtuu koulussa ja milloin koulupäivän ulkopuolella.

Yksilöllinen tuki, tarvittava hoito, muut toimenpiteet ja jälkiseuranta sekä teon tekijän että sen kohteena olevan osalta. Toimintatavat tukea tarvitsevan oppilaan (teon kohde ja tekijä) ohjaamiseksi opiskeluhuoltopalveluihin

Yhteistyö huoltajien kanssa

Yhteistyö tarvittavien viranomaisten kanssa vml. toimintatavat koskien ilmoitusvelvollisuutta sosiaalitoimeen ja/tai poliisille

Ankkuri-mallin tavoitteena on puuttua nuorten rikoksenteijöiden toimintaan jo ennen kuin rikoskierre ehtii muodostua. Sipoon kunnanvaltuusto on 13.12.2021 päättänyt, että Ankkuri-toimintamallin lisäksi Sipoon peruskouluissa ja lukioissa tullaan soveltamaan Etelä-Karjalan toimintamallin mukaisia yhtenäisiä käytäntöjä

lainvastaisten rikoksen tunnusmerkistön täyttäviin tekoihin puuttumisessa:
ilmoitetaan poliisille/konsultoidaan poliisia/tehdään rikosilmoitus

- Suunnitelmaan perehdyttäminen ja siitä tiedottaminen henkilöstölle, oppilaille, huoltajille ja yhteistyötahoille. Suunnitelmat käsitellään oppilaiden kanssa lukuvuosittain. Opetushenkilöstö tuntee suunnitelmien sisällöt ja toimintaohjeet sekä saa tarvittaessa perehdytystä ja koulutusta, jolla varmistetaan suunnitelmien mukaiset yhtenäiset toimintatavat
- Suunnitelman päivittäminen, seuranta ja arviointi

OPPILAITOSYMPÄRISTÖN TERVEELLISYYDEN JA TURVALLISUUDEN SEKÄ YHTEISÖN HYVINVOINNIN TARKASTUS

Oppilaitosympäristön terveellisyden ja turvallisuuden sekä yhteisön hyvinvoinnin tarkastus on lakisääteinen ja toteutetaan kouluissa ja oppilaitoksissa kolmen vuoden välein. Tarkastus pitää sisällään paitsi ympäristön terveellisyden ja turvallisuuden myös yhteisön psykososiaalisen hyvinvoinnin seurannan mukaan lukien kiusaamisen esiintyvyyden yhteisössä ja siihen puuttumisen toimintatavat. Tarkastuksessa todettujen puutteiden korjaamista on seurattava vuosittain.

Lukuvuonna 2024–2025 tarkastettiin Talman koulu, Sipoonjoen koulu, Kungsvägens skola, Gumbostrands skola, Norra-Paipis skola ja Sipoon lukio

Monialaiseen tarkastukseen osallistuvat

terveystarkastaja
työterveyshuolto
työsuojeluvaltuutettu
palvelupäällikkö, koulutuksen toimiala
tarkastettavan koulun kiinteistöhoitaja
tarkastettavan koulun oppilashuoltohenkilöstö
tarkastettavan koulun oppilaiden edustajat
tarkastettavan koulun vanhempain edustajat
tarkastettavan koulun opettajien edustajat

OPETUSHENKILÖSTÖN LISÄ- JA TÄYDENNYSKOULUTUS

Mapa-koulutukset (Management of Actual or Potential Aggression – Förebyggande och hantering av krävande beteende)

Sovittelukoulutus

Oppilaitosturvallisuuden koulutuskokonaisuus

KiVa-koulu

NEPSY-oppilaat

